

Hallitusohjelman keskeisiä
nostoja –

Miten vaikuttaa väyläverkkojen
kehittämiseen ja
kunnossapitoon käytännössä?

Väylävirasto
Trafikledsverket

Pekka Ovaska

31.10.2023

Hallitusohjelman liikennepoliittisia tavoitteita ja keskeisimpiä linjauksia

- Hallituksen liikennepolitiikan tavoitteena on koko Suomen kasvun ja elinvoiman lisääminen.
- Liikennepolitiikalla tuetaan kasvua, investointeja ja työllisyyttä, laajennetaan työssäkäyntialueita, edistetään kestävien liikennemuotojen käytön mahdollisuuksia ja vähennetään päästöjä.
- Liikenneverkkoa kehitetään Suomen saavutettavuuden, kilpailukyvyn ja huoltovarmuuden vahvistamiseksi.
- Väyläverkon investoinnit kohdistetaan kasvun, työllisyyden ja huoltovarmuuden kannalta olennaisimmille väylille sekä väyläverkon pahimpien pullonkaulojen purkamiseen. Investoinneilla tuetaan sekä kaupunkien kasvua että koko Suomen elinvoimaa.
- Hallitus torjuu määrätietoisesti korjausvelan kasvua.
- Perusväylänpidossa huomioidaan myös alempiasteinen tieverkko.
- 12-vuotisen liikennejärjestelmäsuunnitelman päivitys käynnistetään heti hallituskauden alussa.

Liite E. Määräaikainen 4 miljardin euron investointiohjelma

Toimenpide	Milj. euroa
Korjausvelan purkaminen	520
Infrahankkeet (Kehittämismomentti ja MAL-hankkeet)	797
Länsirannikon kilpailukyvyyn ja kasvun edistämispaketti	130
VT5 Leppävirta–Kuopio	140
Pääradan kehittäminen Helsinki–Tampere, Liminka–Oulu-kaksoisraide, Tornio–Kolari -radan sähköistäminen	535
Turun Tunnin juna -yhtiön pääomittaminen (Espoo–Lohja & Turku–Salou)	460
Savonrata–Kouvola–Kuopio nopeuden ja kapasiteetin nosto	50
Lentoradan suunnittelu	43
Karjalanradan kehittäminen Luumäki–Imatra 2. vaihe	215
Rantaradan kehittäminen	80
Puhtaan energian Suomen -kärkihankkeet	160
Puolustusvoimien materiaalihankinnat	50
Matkailu- ja luontohanke Palokin koskien patojen purku	20
Elinkeinopoliittinen varaus	400
Sote-palveluiden vaikuttavuusinvestoinnit ja hoitojonojen purku	400
Yhteensä	4 000

Vahva ja välittävä Suomi

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelma 20.6.2023

KULTTUURITOIMEN OHJELMA
2023

KALUSTUSOHJELMA
2023

Huom. Hallitusohjelmassa mainittu rahoitus realisoituu vasta, kun asiasta on olemassa päätös talousarviossa.

Taloudelliset päätökset (liite B, poiminta)

Liite B. Taulukot taloudellisista päätöksistä

Yhteenveto

* pav = pitkän aikavälin vaikutus Huom! Julkista taloutta vahvistavat toimet on esitetty taulukossa positiivisina ja menolisäykset negatiivisina lukuina.

Kohde	Momentti	Toimenpiteet, mitä tullaan tekemään	Ajoitus	Julkinen talous yhteensä					Valtio					
				2024	2025	2026	2027	2028	pC*	2024	2025	2026	2027	2028
Yksityistieavustukset sekä kävelyn ja pyöräilyn edistäminen	31.10.31	Alennetaan yksityistieavustusta sekä kävelyn- ja pyöräilyn edistämisen rahoitusta.	2024	5	8	8	8	8	8	5	8	8	8	8
Väyläverkon kehittäminen	31.10.77	Alennetaan uusien väylähankkeiden rahoitustasoa.	2024	100	170	200	250	250	0	100	170	200	250	250

Budjettiesitykset

Talousarvioesitys 2024 (9.10.2023) ja toinen lisätalousarvioesitys 2023 (21.9.2023)

- Valtion väylien noin 2,0 mrd. euron vuoden 2024 määrärahoista valtaosa eli 1,535 mrd. euroa kohdennetaan teiden, ratojen ja vesiväylien perusväylänpitoon.
- Väylänpidossa priorisoidaan liikenneverkon päivittäisen liikennöitävyyden vaatimat toimet, vilkasliikenteisen ja elinkeinoelämälle merkittävän verkon kunto sekä liikenneturvallisuus ja digitalisaation tuomat mahdollisuudet. Toimenpiteissä pyritään huomioimaan parlamentaarisen liikennejärjestelmäsuunnitelman asettamat tavoitealueet, joita ovat saavutettavuus, kestävyys, tehokkuus ja ilmastonmuutoksen hillintä.
- Talousarvion mukaisesti korjausvelan kasvua pyritään hillitsemään ja väylien kuntoa turvataan huomioiden erityisesti elinkeinoelämän tarpeet.
- Hallitus esittää perusväylänpidon 1,285 mrd. euron kehystasoon 250 M€ lisäystä vuodelle 2024 korjausvelan purkamiseen (hallituskauden määrääkainen investointiohjelma)
- Väyläverkon kehittämiseen kohdennetaan 332 M€ ja ylläpitovaiheessa oleville elinkaarihankkeille 104 M€.
- Hallitus esittää käynnistettäväksi osana määrääkaista investointiohjelmaansa kahdeksan uutta väyläverkon kehittämishanketta, joista kolme on suunnitteluhankkeita. Lisäksi yhden kehittämishankkeen laajuutta kasvatetaan valtuuden korotuksella. Aiemmin päätettyjen hankkeiden rahoitus jatkuu suunnitellusti.
- V. 2023 toisessa lisätalousarvioesityksessä esitetään valtuuksien korotuksia 11 aiemmin päätetyille kehittämishankkeelle. Valtuuden korotukset ovat yhteensä 125 miljoonaa euroa, ja johtuvat pääosin kustannustason noususta, mutta myös suunnitelmien täsmentymisestä hankkeiden toteutuksen aikana.
- Seitsemälle kohteelle esitetään yhteensä noin 74 M€ lisärahoitusta. Näille hankkeille on haettu sotilaallisen liikkuvuuden tukea (yhteensä yli 34 M€) syyskuussa 2023 sulkeutuneessa haussa.

Hallituksen liikenneinfrahankkeet

LTAE II 2023

1. Oulu-Laurila -radan peruskorjaus
2. Kappelinsalmen ratasillan uusiminen, Mäntyluoto-Tahkoluoto, Pori
3. Vt 4 parantaminen Hirvas-Rovaniemi-Vikajärvi, suunnittelu
4. Vt 29 Tornionjoen ylittävän sillan peruskorjaus
5. Kt 82 parantaminen Kalliosalmen sillan kohdalla, Kemijärvi
6. Koverharin meriväylän syventäminen

TAE 2024 hankkeet

7. Helsinki-Riihimäki kapasiteetin lisääminen, 2. ja 3. vaiheen yhteensovitus
8. Tampereen henkilöratapiha
9. Tornio-Kolari sähköistäminen (alkaa suunnittelulla)
10. Kt 68 Edsevö-Pietarsaari
11. Vt 4 Leivonmäen pohjoispuolella
12. Vt 4 Oravasaaren eritasoliittymä
13. Vt 9 Lievestuoreen kohta
14. Savonrata Kouvola-Kuopio nopeuden ja kapasiteetin nosto (suunnittelu)
15. Suupohjan radan suunnittelu

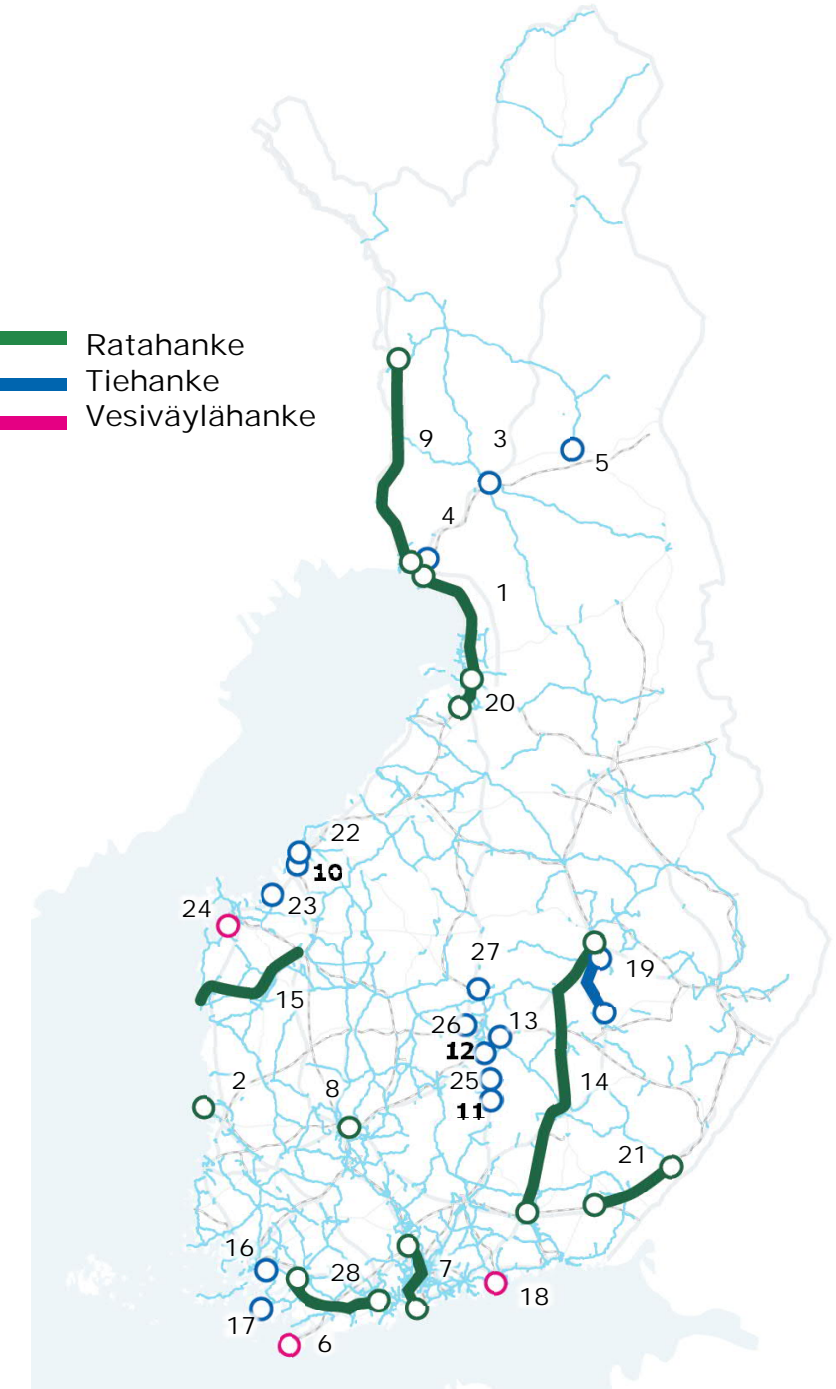
Lisäksi korjausvelan purkamiseen osoitetaan 250 M€ määräraha. (ei kartalla).

Kiireellisesti edistettävät

suunnittelukohteet (budjettiriihen päätökset)

16. E18 Turun kehätie välillä Naantali-Raisio (2024, osittainen toteutus määräraharauksen puitteissa)
17. Mt 180 välillä Kurkela-Kuusisto (2024)
18. Loviisan meriväylän syventäminen (2025)
19. Vt 5 Leppävirta-Kuopio (2024)
20. Liminka-Oulu kaksoisraide (2025)
21. Luumäki-Imatra 2. vaihe (2024)
22. Vt 8 Edsevö-Lepplax (2024)
23. Vt 8 Ytterjepon eritasoristeys (2025)
24. Vaasan meriväylän syventäminen (2026)
25. Vt 4 Vestomäen kohdalla (2025)
26. Vt 4 Palokan kohdalla (2024)
27. Mt 642 Äänekosken silta (2024)
28. Rantaradan kehittämissuunnitelma välillä Kauklahti-Karjaa (2024)

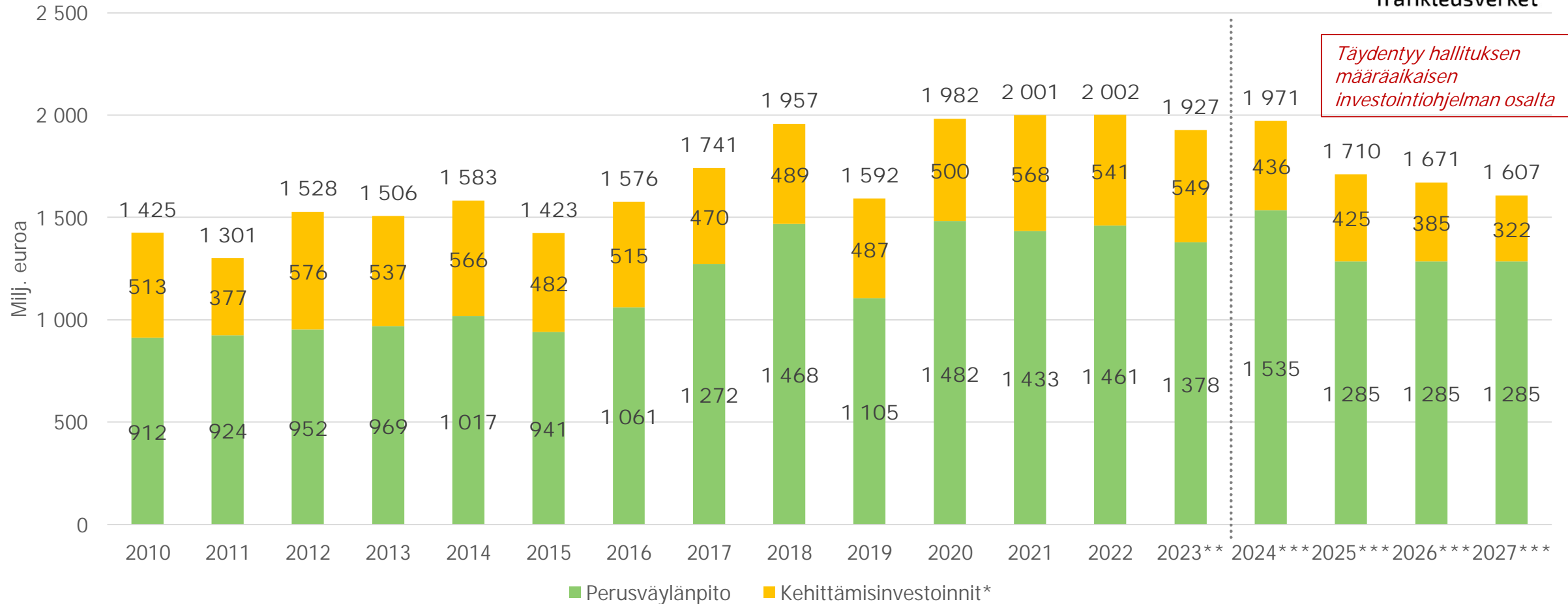
- █ Ratahanke
- █ Tiehanke
- █ Vesiväylähanke

Valtion väylärahoitus (tiet, radat ja vesiväylät)

Väylävirasto
Trafikledsverket

Täydentyy hallituksen määräaikaisen investointiohjelman osalta

*kehittämisinvestoinnit sisältää momentit 77, 78 ja 79

**HE LTAE II 2023 huomioitu

*** HE TAE2024 ja kehyspäätöksen 10/2023 mukaisesti

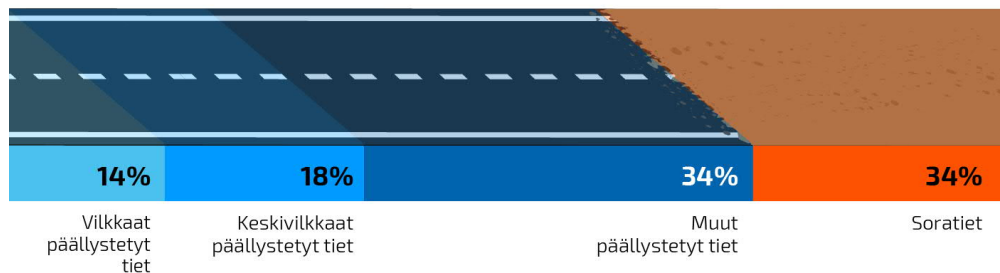
Korjausvelkaan myönnetty lisäraha 250 M€ näkyy eri puolella Suomea

- Hallitusohjelmassa esitetty lisärahoitus väyläverkon korjausvelkaan kohdistettavasta liserahasta on vuoden 2024 osalta 250 M€.
- Lisärahoitus kohdennetaan olemassa olevan verkon korjaamiseen, pääosin maantieverkolle siten, että toimenpiteiden avulla saadaan mahdollisimman paljon hyötyjä tienkäyttäjille ja elinkeinoelämälle sekä sen avulla vähennetään korjausvelkaa mahdollisimman tehokkaasti.
- Lisärahan avulla kohdennetaan korjaustoimenpiteitä eri puolille Suomea, erityisesti alueellisesti merkittävien asutuskeskusten välisille ja elinkeinoelämän kannalta merkittävillä vilkkaammilla seudullisilla maanteilla ja erityisesti niiden päällystämiseen (keskivilkas tieverkko, kuvassa).
- Valtakunnallisessa päällysteohjelmassa tavoitellaan tämän perusteella 4 000 km päällysteohjelmaa.

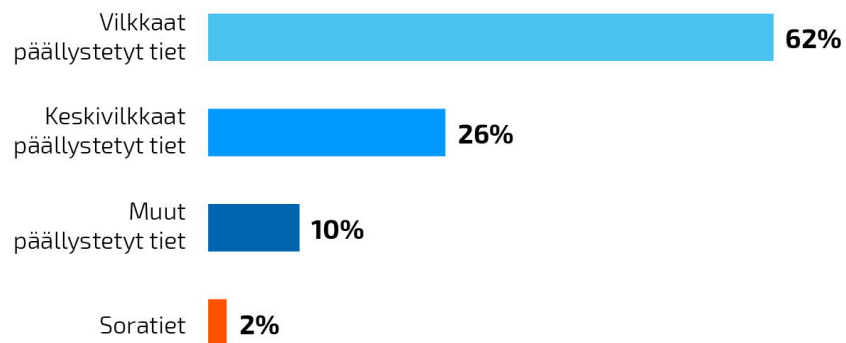

Maanteiden laaja verkko ja korjausvelka

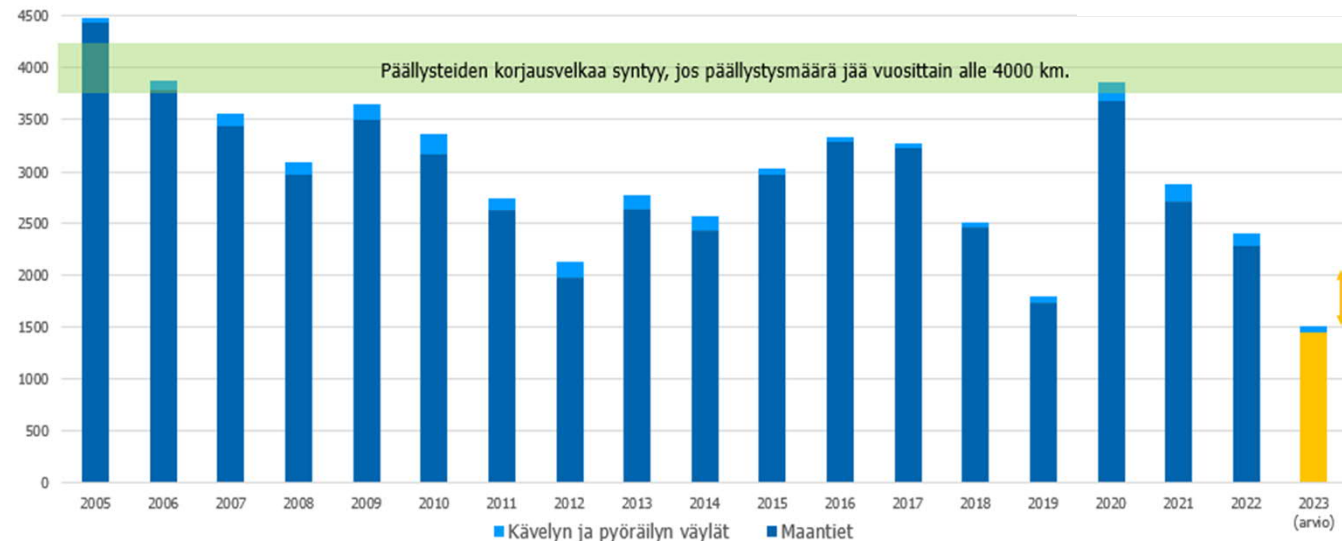
Osuus tieverkosta

Osuus liikenteestä

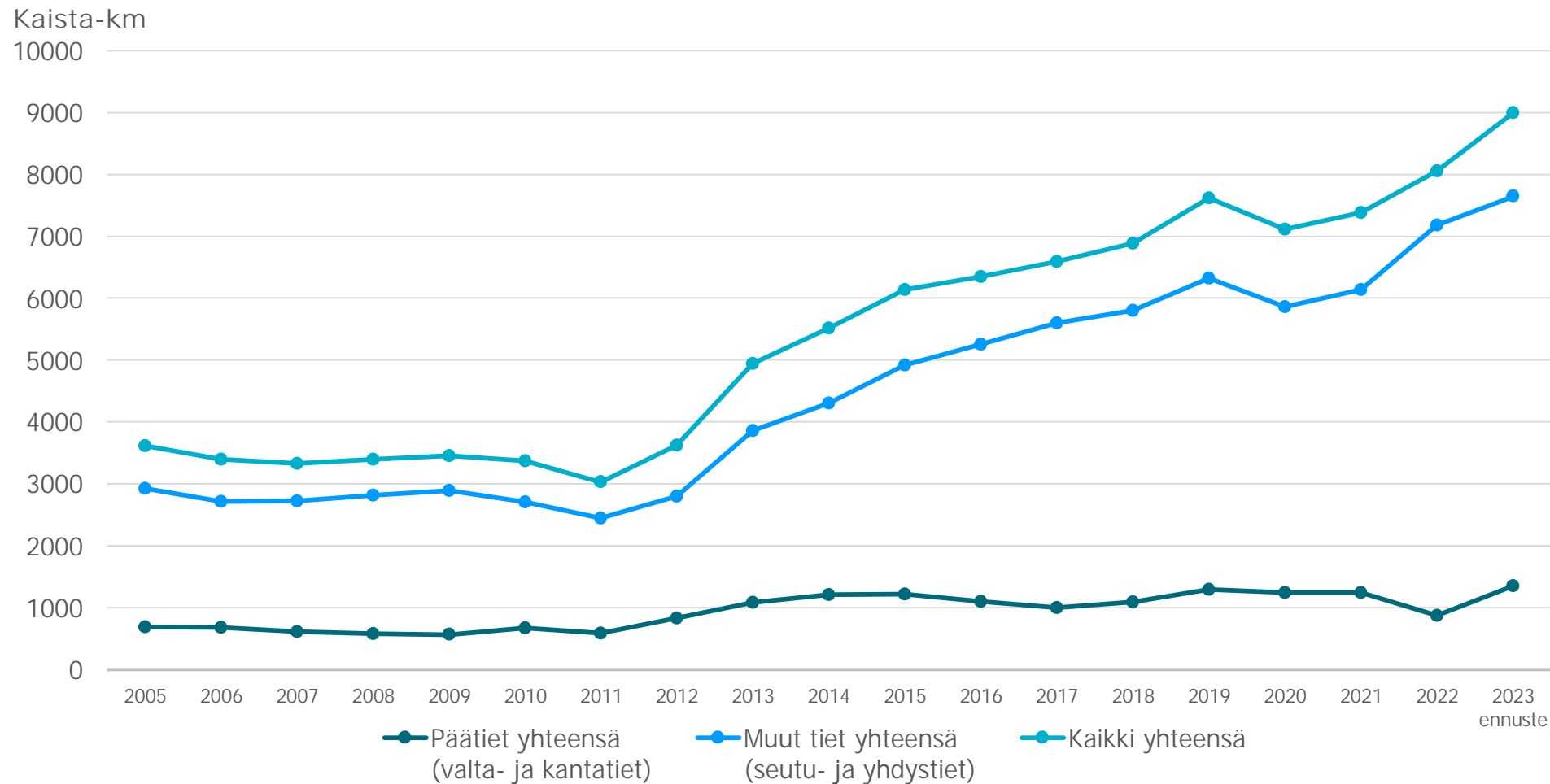

Maanteiden ja kävelyn ja pyöräilyn väylien päällystysmäärät 2005-2023

Maantieverkko 78 000 km, josta noin 51 000 km on päällystettyjä teitä.

Huonokuntoisten päällysteiden määrän kehitys

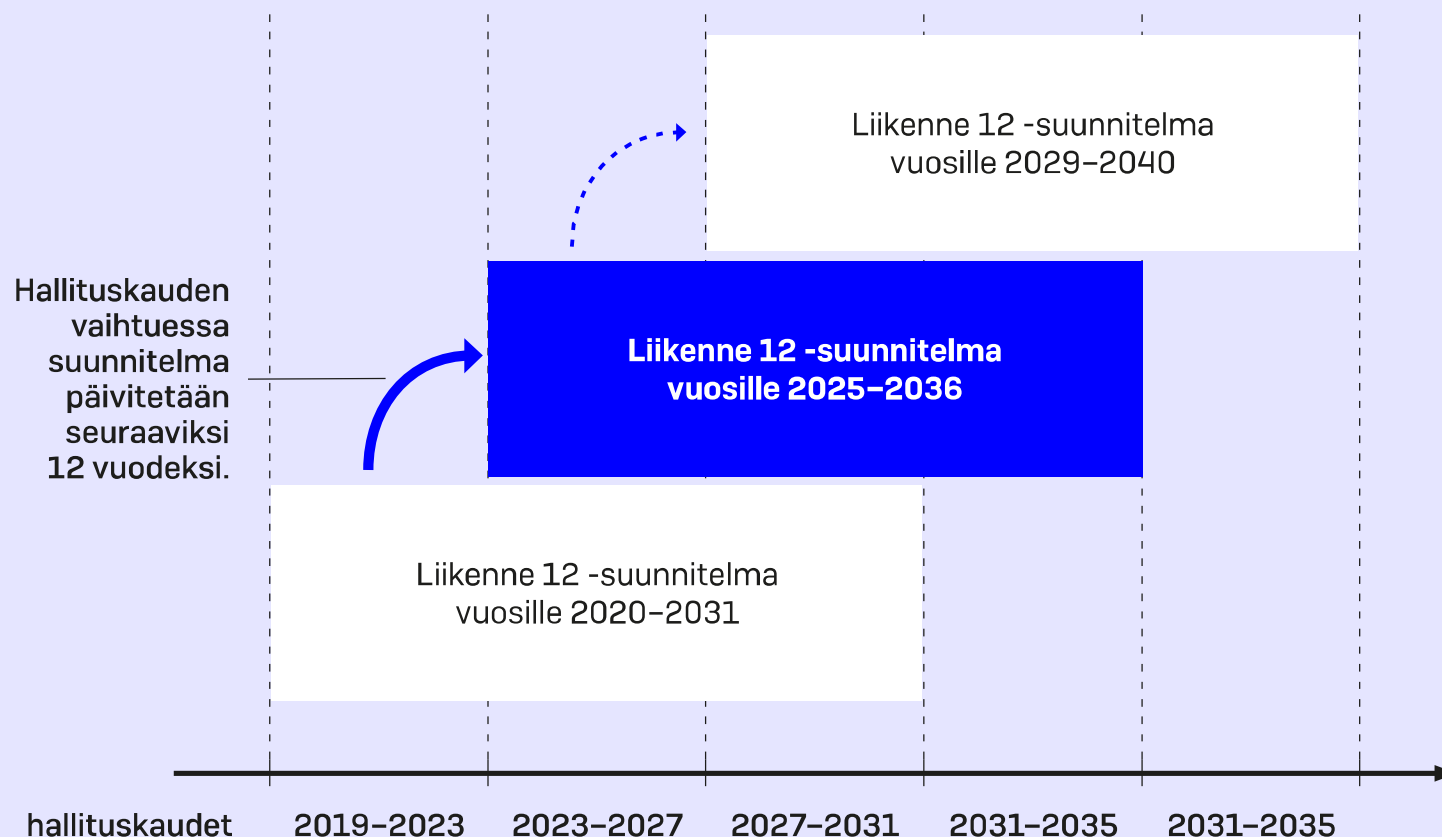

Vuoden 2020 korkeampi rahoitus näkyi selkeästi tiestön kunnan paranemisena

V. 2023 huonokuntoisten määrän ennustetaan kasvavan ennätysvauhtia

Niukan rahoituksen lisäksi kehitykseen vaikuttaa hintatason nousu (bitumi ja muut raaka-aineet ja energia)

Liikenne 12 -suunnitelman päivitys käynnistetty

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma Liikenne 12 on kokonaisvaltainen **strateginen suunnitelma** liikennejärjestelmän kehittämisestä pitkällä aikavälillä. Se **kattaa koko Suomen**, matkustaja- sekä tavara-liikenteen, **kaikki väylämuodot** sekä infran, liikenteen palvelut sekä tiedon.

Suunnitelman laatiminen ja rakenne perustuvat **liikennejärjestelmästä ja maanteistä annettuun lakiin** (503/2005). Suunnitelma päivitetään joka hallituskausi, aina **12 vuodeksi** kerrallaan.

Suunnitelma mahdollistaa **tehokkaan ja tietoon perustuvan** liikennejärjestelmän kehittämisen kulloinkin käytettävissä olevat resurssit huomioiden.

Valmistelu tehdään laajassa **yhteistyössä** sidosryhmien kanssa.

Väyläverkon suunnitelmat ja ohjelmat

Väylänpidon
perus-
suunnitelma

Väyläviraston
suunnitteluohjelma

Väyläverkon
investointi-
ohjelma

Liikenneverkon
strateginen
tilannekuva

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma (Liikenne 12)

Yhteistä
kaikissa
suunnitelmissa

Vaikutusten
arviointi ytimessä

Päivitetään
vuosittain
(pois lukien
Liikenne 12)

Vuorovaikutus
sidosryhmien
kanssa

Väyliä koskeva
lainsäädäntö

SUNNUNTAI

Minä kyllä leikkaan

Ministeri Lulu Ranne on tyytyväinen, kun teiden kunnossapidosta leikataan. Samaan aikaan hänen oma puolueensa on luvannut panna kuoppaiset tiet kuntoon. Onneksi takataskussa on silmäkääntötempppi.

Väylävirasto
Trafikledsverket